

MJ288176

MASARYKOVA UNIVERZITA	
Ped. fakulta - podatelna	
Č.j./E.č.:	MU/45693/2013/PdF
Datum/Čas	27-08-2013 /
Počet listů dokumentu:	7
Počet příl. a listů/sv.: /
Počet a druh nelist. příloh: /

Vloženo do systému MU/34096/2013/PdF-13

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta

Habilitační obor

Pedagogická fakulta MU

Pedagogika

Uchazeč

Pracoviště

Habilitační práce

PaedDr. Milan KUBIATKO, PhD.,

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Postoje žiakov druhého stupňa základných škôl

k prírodovedným predmetom

Oponent

Pracoviště

prof. PhDr. Josef MAŇÁK, CSc.

emeritní profesor Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

V příloze.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Jak vytvářet a rozvíjet pozitivní postoje žáků k učení a ke škole vzhledem k současné explozi informací?
2. Mohou mít koncepce základního učiva, core-curricula, exemplárního učení apod. vliv na postoje žáků k učení?

Závěr

Habilitační práce Milana Kubiátka „Postoje žiakov druhého stupňa základných škôl k prírodovedným predmetom“ *splňuje* – ~~nesplňuje~~ požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Pedagogika.

V ~~Lišnědli~~..., dne 19. 8. 2013

Josef Maňák
(podpis)

Oponentský posudek

na habilitační práci PaedDr. Milana Kubiátka, Ph.D., „Postoje žiakov druhého stupňa základných škôl k prírodovedným predmetom“

Posuzovaný spis má charakter empirické studie, která zcela naplňuje požadované nároky na tento druh prací. Zaměřuje se na důležitou problematiku, která se dostává do popředí v období nastupující společnosti vědění a zejména také při reformě naší výchovně-vzdělávací soustavy, totiž na vztah žáků základní školy k přírodovědným vyučovacím předmětům, které představují velmi důležitou součást vědomostní výbavy moderního člověka. Práce je značně obsáhlá, zahrnuje 232 stran a 8 stran příloh. Autor je podrobně orientován v odborné literatuře k tématu, a to hlavně v anglické (229 odkazů, z naší uvádí 23), ale např. německou nebo jinou odbornou literaturu necituje vůbec. Text doprovází 26 tabulek a 116 grafů. Jazykově je práce na velmi dobré úrovni, ovšem dojem kazí neopravené překlepy a chybějící interpunkce.

Studie má klasickou strukturu: úvod do problematiky, současný stav jejího řešení, metodologie výzkumu, popis jeho provedení, přehled výsledků a diskuse k nim s ohledem na další perspektivu zkoumání. Východiskem studie je rozbor postavení přírodovědných vyučovacích předmětů v RVP ZV, k nimž řadí fyziku, přírodopis, chemii a zeměpis, který však podle autora tvoří samostatnou kategorii. Důležitou kapitolu představuje přehled definic pojmu postoj a metod jeho měření. Autor konstatuje, že počet definic pojmu postoj je „obrovský“, podává obsáhlý přehled pokusů o jeho vymezení, ale nepokouší se stanovit vlastní pojetí, případně jednotlivé koncepce sjednotit. Náležitá pozornost se oprávněně věnuje utváření a změně postojů, přičemž za důležitý prvek ovlivňující postoje se chápou potřeby. Autor opět prokazuje velký přehled badatelů, kteří se daným problémem zabývají, ale celkově zůstává v obecné rovině, kterou však vhodně konkretizuje v podkapitole o postojích k přírodovědným vyučovacím předmětům. Další východiska k sledování otázky postojů přináší kapitola o stavu řešení dané problematiky. Autor prokazuje velký přehled anglicky píšících autorů o této otázce, a to celkově i podle jednotlivých vyučovacích předmětů, zastoupeni jsou i naši autoři. Důležité je

zjištění, že přírodovědné vyučovací předměty naši žáci celkem vnímají pozitivně. Autor konstatuje, že výzkum postojů k přírodovědným vyučovacím předmětům se týká jak celku přírodovědných předmětů, tak též jednotlivých předmětů, přičemž zájem o zeměpis je nejmenší.

Na základě teoretického rozboru problematiky a zmapovaného terénu na školách autor stanovil cíle výzkumu, výzkumné otázky a formuloval hypotézy. Je rozlišen hlavní cíl, vedlejší cíle a navíc třetí cíl, který zohledňuje vliv jiného vyučovacímho předmětu než přírodovědný vyučovací předmět. V postojích se hlavně sledoval rozdíl mezi hochy a dívkami a mezi jednotlivými ročníky druhého stupně základní školy. V metodologické kapitole se podrobně charakterizují respondenti, přičemž pro každý vyučovací předmět byla vybrána jiná skupina žáků. Jako výzkumný nástroj byl použit Likertův dotazník se škálovanými položkami, přičemž byla rozlišena složka kognitivní, afektivní a konativní. Příprava a realizace výzkumu byla provedena velmi pečlivě a stejně tak byla analyzována získaná data a podrobně komentovány výsledky, a to s ohledem na jednotlivé vyučovací předměty. Výsledky jsou také demonstrovány v precizně provedených tabulkách a v četných grafech, které výrazně znázorňují závěry výzkumu. Autor také mimo jiné prokázal mistrné zvládnání statistických technik.

V kapitole Diskusia se autor zabývá použitou metodologií, přičemž se hlavně inspiroval zahraničními zdroji. Dále analyzuje výsledky výzkumných šetření a vymezuje faktory, které ovlivňují vnímání vyučovacích předmětů. Pořadí oblíbenosti přírodovědných vyučovacích předmětů – přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie – způsobuje podle autora víc faktorů, jako např. blízkost vyučovacích předmětů životu žáků, osobnost učitele, abstraktnost poznatků, vliv prostředí aj. Co se týče generových rozdílů, potvrdily se výsledky jiných šetření, že dívky preferují přírodopis. Zjištěné výsledky autor srovnává s fakty z jiných výzkumů a většinou dochází ke shodným závěrům.

Celkový závěr

Posuzovaná habilitační práce má výrazně výzkumné zaměření. Autor je v problematice velmi dobře orientován, opírá se převážně o anglickou odbornou literaturu i své závěry hlavně konfrontuje se situací ve světě. Koncepce, provedení i zpracování výzkumu je na vysoké úrovni, zjištěné

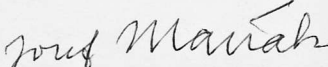
výsledky jsou průkazné i zásluhou funkčního uplatnění statistických technik. Na základě zjištěných skutečností autor navrhuje další perspektivy výzkumu daných otázek a doporučuje též některá pedagogická opatření na posílení vztahu žáků k přírodovědným vyučovacím předmětům. Práce je vhodným podkladem pro habilitační řízení.

Habilitační práce PaedDr. Milana Kubiátka, Ph.D., „Postoje žiakov druhého stupňa základných škôl k prírodovedným predmetom“ splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Pedagogika.

Otázky k obhajobě

1. Jak vytvářet a rozvíjet pozitivní postoje žáků k učení a ke škole vzhledem k současné explozi informací?
2. Mohou mít koncepce základního učiva, core-curricula, exemplárního učiva apod. vliv na postoje žáků k učivu?

V Sivicích 19. 8. 2013

PhDr. Josef Maňák, CSc.,

em. prof. PdF MU.